



Expedient: M2412021000017 X2021003781
ACCIÓ DE GOVERN

DICTAMEN AL PLE DE L'AJUNTAMENT

IDENTIFICACIÓ DE L'EXPEDIENT

Expedient número: M2412021000017 Per a l'impuls d'un pla de xoc sobre la salut mental a Catalunya.

Tràmit relacionat: Proposta de resolució presentada pel grup municipal Sant Vicenç en Comú Podem, per a l'impuls d'un pla de xoc sobre la salut mental a Catalunya.

L'impacte de la COVID-19 i la posterior situació d'aïllament està sent i serà enorme, tant en matèria sanitària, com econòmica i social. Aquesta crisi situa la ciutadania en un escenari d'incertesa de present i de futur sense precedents, amb elevats nivells d'estrès i por per la salut i per la vida, a més del risc de situació de pobresa i d'exclusió, els quals estan afectant i afectaran greument a la salut mental de la població. Una de les conseqüències més evidents han estat els trastorns emocionals, de depressió i ansietat, augment de l'estrès, insomni, soledat no desitjada, patologies psicològiques i fins i tot conductes disruptives contra la salut pròpia com intents de suïcidi

L'Agència de Salut Pública del Departament de Salut, a finals del mes de juliol de l'any 2020 va presentar el resultat de l'enquesta "Salut en temps de confinament" que volia donar a conèixer i avaluar l'impacte que el confinament, provocat per la pandèmia de la COVID-19, podia tenir sobre la salut, el benestar emocional i els estils de vida de la ciutadania. Els resultats de l'enquesta confirmen que la mesura de confinament, tot i ser molt efectiva per a la protecció davant el contagi, ha tingut un elevat cost per a la salut mental de les persones, a més d'un elevat cost social i econòmic. De l'explotació de la resposta de les 37.810 persones que van fer l'enquesta destaca que:

- Es triplica el percentatge de població que refereix simptomatologia de depressió i malestar emocional durant el confinament
- El percentatge de població que refereix simptomatologia ansiosa és quatre vegades més gran que abans del confinament; es triplica el consum d'hipnosedants prescrits, i el de no prescrits augmenta 10 vegades
- Els joves-adults i els i les estudiants, les dones, les persones amb menys estudis i aturades són els grups més afectats, amb gairebé el doble de risc de patir depressió, ansietat o malestar emocional

Una de les evidències de l'enquesta, és que els trastorns psicològics són comuns a tota la societat, però afecten molt més quan les persones que ja venen d'una situació de vulnerabilitat prèvia, com pot ser la soledat, la manca de recursos, la manca d'expectativa d'autonomia o l'aïllament.

A banda, segons el CEO, arran del confinament:



Expedient: M2412021000017 X2021003781
ACCIÓ DE GOVERN

- El 53% de persones entre 18 i 34 anys presenten problemes de concentració.
- El 37% de persones tendeix a no voler pensar ni parlar dels problemes.
- El 49% de persones ha patit depressió o desesperança.
- El consum de psicofàrmacs entre les més joves ha augmentat 3,5

Al mateix temps, diversos organismes internacionals, ja han alertat que si no ens prenem seriosament el benestar emocional de les persones i, per tant, definim una estratègia valenta i consistent en salut mental, tindrem uns costos personals, socials i econòmics presents i futurs, de grans dimensions.

La millora de la salut mental i la reducció del risc de patir problemes de salut mental és un dels grans reptes per a una sortida digna de la crisi pandèmica i econòmica i requereix actuar sobre els diferents factors que la determinen: factors socials, culturals, econòmics, polítics i ambientals, la protecció social, el nivell de vida, les condicions laborals i sanitàries, les certeses sobre el procés de vacunació o els suports de la comunitat.

El context que vivim no ha fet més que fer aflorar els dèficits en recursos, les retallades en el sistema públic de salut i posar encara en més evidència els dèficits estructurals de molts serveis i disciplines, de forma rellevant en l'àmbit de la salut mental.

En paral·lel cal recordar que el Parlament de Catalunya ha acordat, en els darrers dos anys, mocions i resolucions amb relació a la salut mental.

Així, trobem:

- La Moció 105/XII del Parlament de Catalunya, sobre la salut mental i l'atenció al suïcidi juvenil, d'11 de juliol de 2019, on el Parlament insta el Govern, entre d'altres a: *Dotar de recursos l'atenció primària per tal de garantir l'obtenció de diagnòstics més precoços i fer una major prevenció de l'intent suïcida entre els joves de Catalunya, i també formar els professionals en l'àmbit social, educatiu i de la societat civil perquè siguin subjectes actius en la prevenció del suïcidi.*
- La Moció 122/XII del Parlament de Catalunya, sobre la salut mental, del 24 d'octubre de 2019, on el Parlament insta el Govern, entre d'altres a: *Revisar i posar en pràctica el model de salut mental; a dotar-lo de recursos perquè tots els ciutadans de Catalunya que ho necessitin hi puguin accedir equitativament, independentment del territori on visquin i de llur condició clínica, amb un model que prioritzi la prevenció, que s'apliqui en clau comunitària, que posi a l'abast dels ciutadans eines terapèutiques amb la freqüència i la intensitat que han demostrat eficàcia i que siguin necessàries per a llur tractament i recuperació*



Expedient: M2412021000017 X2021003781
ACCIÓ DE GOVERN

- La Moció 176/XII del Parlament de Catalunya, sobre l'atenció de la salut mental de 9 de juliol de 2020, on el Parlament insta el Govern entre, d'altres a: *Definir i aplicar un pla d'atenció de la salut mental infantojuvenil i d'adults per a garantir l'atenció de les conseqüències emocionals de la pandèmia de Covid-19 i prevenir el suïcidi.*

I finalment

- La Moció 216/XII del Parlament de Catalunya, sobre la salut mental de 19 de novembre de 2020, on el Parlament insta el Govern, entre d'altres a: *Impulsar un pla de xoc per a fer front a l'emergència de salut mental provocada per la pandèmia de Covid-19, garantint l'acompanyament psicològic del dol i el suport emocional.*

En el darrer any tot i les mocions aprovades al Parlament i la greu afectació emocional sobre les persones després d'un any de restriccions socials i de mobilitat, aïllament social i cultural, pèrdua o deteriorament de llocs de treball i capacitat econòmica, tancament traumàtic de negocis, dols amb la impossibilitat del comiat i d'incertesa generalitzada, el govern de Catalunya ha evidenciat un lideratge feble i ineficaç per aconseguir el compromís i la implicació dels diferents departaments en la realització i consecució dels objectius establerts en el Pla integral d'atenció a les persones amb trastorn mental i addiccions. A banda s'ha palesat la falta d'impuls real per desenvolupar una política eficient i eficaç que abordi la salut mental i les addiccions com el que és, una problemàtica creixent i multifactorial i una necessitat crucial a tenir en compte a qualsevol agenda política que vetlli per la salut i el benestar de les persones.

Les pròpies entitats de salut mental que formen part del Pla Integral manifestaven, fa menys de tres mesos. al document: Les persones amb trastorns de salut mental i addiccions. Una prioritat que requereix una acció interdepartamental urgent, la inexistència de resultats significatius i l'escassa rellevància i impacte dels pocs objectius que s'han assolit incloent el marc del Pla Integral; el no reconeixement de la tasca dels professionals de la salut mental i les addiccions, més en la situació actual de pandèmia, on la intervenció i acompanyament realitzat ha sigut un element clau per a les persones amb un diagnòstic de salut mental i les addiccions, així com en l'impacte de la seva salut i benestar social; la precarietat de la inversió i l'insuficient suport econòmic al sector de la salut mental i addiccions; amb mancances evidenciades ja històricament i encara no resoltes que podríem parlar d'una "dècada perduda".

Per això és necessari reiterar en la urgència d'un Pla de xoc en Salut Mental que doni resposta al patiment psicològic de la ciutadania derivat de la pandèmia, i els continus i diferents tipus de confinaments que hem patit tots i totes durant els últims mesos. El Pla de Xoc requerirà d'un abordatge complex i força complet i ha de coincidir amb la prioritat que el sistema de salut mental ha de ser un treball de proximitat des de l'atenció primària orientat a la comunitat, a la prevenció, amb una cartera bàsica potent i garantida i amb sistemes ben coordinats, amb un clar



Expedient: M2412021000017 X2021003781
ACCIÓ DE GOVERN

enfocament cap a la rehabilitació i la recuperació, amb participació activa de les persones amb trastorns mentals però també de les seves famílies i amb una governança compartida amb els governs locals.

Alhora veiem indispensable que es convoqui un ple monogràfic sobre salut mental al Parlament de Catalunya per debatre l'impacte de la pandèmia sobre la salut mental de la població i en el que s'acordin mesures d'urgència i noves accions estratègiques de llarg recorregut que incloguin les polítiques prioritàries a desenvolupar en els propers anys al nostre país.

Per concloure, cal dir que els governs locals no poden ser aliens a les conseqüències emocionals generades per la COVID-19 i ha de dotar-se d'una estratègia de ciutat en l'abordatge de les diferents crisis que afecten el benestar psicològic i la qualitat de vida de la seva ciutadania, prestant una atenció prioritària a les persones més vulnerables.

Aquest grup municipal proposa a la Comissió Informativa General la deliberació següent:

Es proposa al Ple amb el dictamen favorable de la Comissió Informativa General l'adopció del següent:

ACORDS

1. Instar els grups polítics del Parlament de Catalunya la convocatòria d'un ple monogràfic sobre salut mental a Catalunya en el que se substanciïn mesures de xoc urgents i les noves polítiques estratègiques per a un nou Pla integral d'atenció a les persones amb trastorn mental i addiccions.
2. Consolidar una xarxa pública d'atenció en salut mental coordinada amb la xarxa de serveis socials d'atenció pública i apostar per una veritable acció comunitària en salut mental.
3. Desenvolupar les competències municipals en matèria de promoció de la salut, hàbits de consum i salut ambiental i també de prevenció i detecció de problemes de salut mental.
4. Instar el desenvolupament d'un pla municipal de conscienciació, prevenció i cura comunitari dels problemes associats a la salut mental al municipi.
5. Reforçar l'acompanyament individualitzat de les persones amb trastorns de salut mental i suport a les seves famílies, molt especialment a aquelles que han hagut de fer front a situacions traumàtiques derivades de la COVID-19.
6. Donar suport a les entitats que treballen en la inserció sociolaboral i psicosocial de les persones amb problemes de salut mental, per reforçar



Expedient: M2412021000017 X2021003781
ACCIÓ DE GOVERN

els serveis i programes d'acompanyament i orientació en l'àmbit laboral a les persones afectades, sota supervisió pública.

7. Promoure el desenvolupament de processos compartits per a l'articulació de la detecció de persones amb problemes de salut mental i l'impuls de xarxes de suport comunitari i veïnal, que poden realitzar acompanyaments emocionals o suport a les tasques de cura.
8. Comunicar els presents acords al Departament de Salut, al Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, a les entitats del sector de la salut mental de Catalunya, als grups polítics del Parlament de Catalunya i a les entitats municipalistes de Catalunya.

Sant Vicenç dels Horts, 14 de maig de 2021